

TARTU ÜLIKOOL

Kuidas olla targalt nähtav?

Kohtuvõimu võimalused ja riskid sotsiaalmeedias

Maria Murumaa-Mengel
Meediauuringute kaasprofessor
maria.murumaa@ut.ee

**Olen teemat uurinud
akadeemiliselt:**

From Civil Inattention to Digital Activism: Audience Literacies Within the Social Media Literacies Framework

Chapter | First Online: 01 October 2025

pp 113–133 | [Cite this chapter](#)

Maria Murumaa-Mengel & [Maia Klaassen](#)

Misogynist content exposé pages on Instagram: Five types of shamings, moderators and audience members

Students on a Social Media ‘Detox’: Disrupting the Everyday Practices of Social Media Use

Krista Lepik ^(ORCID) and Maria Murumaa-Mengel

University of Tartu, Tartu, Estonia

How Do You Imagine Information Disorder? Exploration of Online Focus Groups and Creative Tasks for Concretizing Imaginaries

Commentary: Who Are You When the Hot War Strikes? A Teacher? A Youth Researcher? An Activist? A Scared Human?

[Maria Murumaa-Mengel](#)

[Journal of Applied Youth Studies](#) (2023) | [Cite](#)

[Metrics](#)

Mainstreaming the manosphere: discourses of contemporary masculinity among Estonian manfluencers

[Kaarel Lott](#) , [Maria Murumaa-Mengel](#) & [Raili Marling](#)

Riigi toimimiseks vajalik infovastupidavus ei teki iseenesest

09. juuni 2025 | [Fookus](#) | [RiTo nr 51_2025](#) |

13

FROM FANS TO FOLLOWERS TO ANTI-FANS

Young Online Audiences of Microcelebrities

Maria Murumaa-Mengel and Andra Siibak

Estonian Male Journalists' Experiences with Abusive Online Communication

The information resilience necessary for the functioning of the state does not arise by itself

MARIA MURUMAA-MENGEL
Associate Professor of Media Studies at the University of Tartu, Media Competence Expert, Baltic Centre for Combating Information Disorders (BECID)
INGER KLESMENT
Media Competence Specialist at the Baltic Centre for Combating Information Disorders (BECID)

Maria, how do you know?

MARIA MURUMAA-MENGEL - ANDRA SIIBAK*

COMPELLED TO BE AN OUTSIDER: HOW STUDENTS ON A SOCIAL MEDIA DETOX SELF-CONSTRUCT THEIR GENERATION

Who is worthy of help?
Constructing the stereotype of the “ideal victim” of child sexual abuse

4.3

Social media use and mental health

DMITRI ROZGONJUK, KARIN TÄHT, RASMUS SINIVEE AND MARIA MURUMAA-MENGEL

‘Recreational shaming groups of Facebook: Content, rules and modadministrators’ perspectives’

[Maria Murumaa-Mengel](#)
University of Tartu, Estonia

[Kaarel Lott](#)
University of Tartu, Estonia

Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies 2023, Vol. 0(0) 1–18
© The Author(s) 2023

Article reuse guidelines: sagepub.com/journalsPermissions.nav

JOURNAL OF MEDIA LITERACY EDUCATION

Home > JMLE > Vol. 16 > Iss. 2 (2024)

Social media microinterventions: Testing information activism as a media and information literacy tool

[Maia Klaassen](#), [University of Tartu, Estonia](#)
[Maria Murumaa-Mengel](#), [University of Tartu, Estonia](#)
[Marju Himma](#), [University of Tartu, Estonia](#)

[Follow](#)
[Follow](#)
[Follow](#)

**Katsetan akadeemilisi
teadmisi omal nahal
praktikas:**

Maria Murumaa-Mengel
maria.murumaa.mengel

Maria Murumaa-Mengel ✓
Media researcher and educator, associate professor of media studies at Uni Tartu. More info on other platforms, find me on ResearchGate, Facebook, YouTube, Spotify, Bluesky, etc.
Estonia · [Contact info](#)
500+ connections

University of Tartu
Tartu Ülikool

Maria
@mariamurumaa
Siit leiab kõiki
Subscribe

Home Videos Playlists

Info Disorders: Misinformation, Disinformation and Malinformation.
55 views · 6 days ago

Maria Murumaa-Mengel

Posts About Friends Photos Videos Reviews given

Maria Murumaa-Mengel
PhD (media and communication) · Associate Professor of Media Stud...
Institution and department
University of Tartu · Institute of Social Studies
Skills
Teaching and Learning · E-Learning · Collaborative Learning + 5 others

Maria Murumaa-Mengel Edit
PhD (media and communication) · Associate Professor of Media Studies at University of Tartu
Estonia | Website
Current activity

Google Scholar

Maria Murumaa-Mengel ✓
Associate Professor of Media Studies, University of Tartu
Verified email at ut.ee
digital media literacies influencers online risks youth creative research methods

Dialogia

Saatejuht Maria Murumaa-Mengel räägib inimestega, kes uurivad inimesi ehk Tartu Ülikooli sotsiaalteadlastega

Dialogia podcast

Maria Murumaa-Mengel
@mariamurmen.bsky.social
527 followers 149 following 172 posts

Media educator and researcher. I am involved in research focusing mainly on people's (non-)use of social media, different literacies (e.g. digital, MIL) and various online risks (e.g. gendered online hate, online shaming). Слава Україні!

Podcast
Acoustic Academic: Sonic Stories from Social Sciences
Maria Murumaa-Mengel

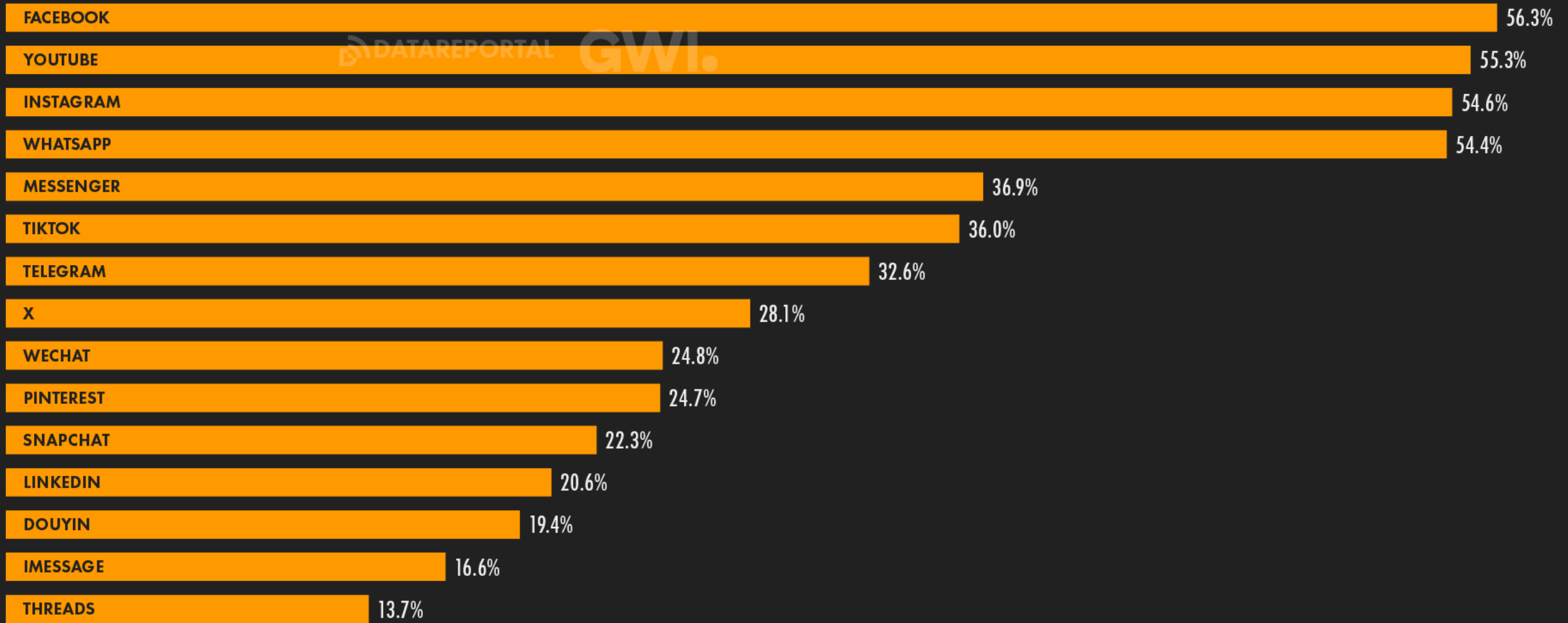
Interpersonaalne metafunktsioon
1. Tegelaste ja vaataja suhe

- Interaktsioon, kontakt
 - Näudmine – tegelane vastab otsa
 - Pakkumine – tegevusele ei vaata otsa
- Sotsiaalne kaugus
 - Lähedane – suur plaan
 - Keskmine, sotsiaalne – keskmine plaan
 - Kauge, impersonaalne – väike plaan

APR
2026

SELF-DECLARED PLATFORM USE

PERCENTAGE OF INTERNET USERS AGED 16+ WHO SAY THAT THEY USED THE RESPECTIVE PLATFORM AT LEAST ONCE WITHIN THE PAST MONTH

Mõned aluspõhimõtted

Demokraatias toimivad jõustruktuurid tõhusalt ainult siis, kui avalikkus neid usaldab ja neid legitiimseks peab (Reinsch ja Xiu, 2025; Bradford ja Jackson, 2024).

Authority-to-Citizen (A2C) kommunikatsiooni puhul oluline (Okwir, 2025; Kagaba, 2025, Smyth, 2021; Andone & Leone, 2022):

- mitmekanaliline kommunikatsioon
- läbipaistvus aitab „sillata lõhet õigusekspertide ja avalikkuse vahel“ ning tugevdab nii usaldust kui legitiimsust
- selgus ja mõistetavus, järjepidevus oluline, legitiimsus põhineb pikaajalisel hajusal usaldusel

Veel põhieeldusi

Meediastunud maailm: organisatsioonid kohandumine meedia- ja platvormiloogikaga: ntks traditsioonilised pressiteated lühendatakse, visuaalset materjali kasutatakse rohkem, tekivad korduvad rubriigid ja mustrid ning kommunikatsiooni tehakse vastavalt platvormi eripäradele (Couldry & Hepp, 2013; Fernandez et al., 2017).

Sõnumi kujundus, ajastus ja kordus muutunud osaks organisatsiooni igapäevasesst planeerimisest ning kommunikatsioon nõuab järjest enam teadlikku formaadi- ja ajastamise valikut.

„Meediakohtunikud“?

„Sotsiaalmeediakohtunikud“?

Suunamudijad ehk influencerid on rohkem kui 20 aasta jooksul välja töötanud ja professionaalselt kujundanud arvukaid strateegiaid, mille abil sotsiaalmeediaplatformidel nähtavust suurendada (Bishop, 2023).

Neid strateegiaid on hakanud kasutama ka teiste elualade töötajad, kes on üle võtnud mõjusikute tegutsemise loogika – seda nähtust nimetatakse mõjusikustumiseks (inglise keeles *influencer creep*) (Bishop, 2023; Jundas, 2026).

Andra Jundas

Politseinike kogemused sotsiaalmeedias tööalase sisu loomisega:

väljakutsed ja võimalused

Magistritöö

Agneta Pukk

**Tähelepanu püüdmise ja hoidmise strateegiate kasutamine
haridusvaldkonnas: õpetajate kogemused sotsiaalmeediasse sisu loomisel**

Bakalaureusetöö

Joonatan Johanson

Eesti muusikute sotsiaalmeedia sisuloome tööpraktikad

Bakalaureusetöö

Influencing security politics and war:
how security influencers use social
media in times of crisis

Anastasia Isabella Poole
Maria Murumaa-Mengel
Siirid Aas

Triinu Ress

**Tervisevaldkonna eksperdid sisuloojatena: motivatsioon ja
strateegiad sotsiaalmeediasse sisu loomiseks ning oma sisuloome**

tajutav mõju

Bakalaureusetöö

Carine Jessica Kostla

**Eesti kodanikualgatuste esindajate arusaamad
veebiaktivismist ja släktivismist**

Magistritöö

**Eesti naissoost poliitikute kogemused sotsiaalmeedias tööalase sisu
loomisega: väljakutsed ja võimalused**

Bakalaureusetöö

Influencer creep (Bishop 2023)

influencerite tegutsemisloogika ülekanne muudesse sektoritesse

The image displays a collage of social media profiles and posts from various influencers, illustrating the concept of 'influencer creep' where professional personas are leveraged in different sectors.

- opetajajoana** (Following): Profile of Joana Jögela, a chemistry teacher. Bio: "keemiõpetaja TLPK & HTG", "õppejõud TÜ", "Praktiline kodukeemia" looja, "LIT Aasta täht 19", "Teaduse populariseerija 21", "keemiavõlur @praktikal_edu".
- Martin Laine** (Following): Profile of a journalist. Bio: "uuriv ajakirjanik/investigative journalist • nii @eestiexpress kui @DelfiEE • bylines @OCCRP @ICIJorg • #vatniksoupEE lõimed: vatniksoup.ee".
- Maarja Punak** (Follows you): Profile of a police officer and football player. Bio: "Politseinik. Jalgpallur. Raamatunohik." and "Translated from Estonian by Google".
- Kaja Kallas** (Following): Profile of the former Prime Minister of Estonia. Bio: "Former Prime Minister of Estonia".
- professorcasey** (9-9): Profile of Dr. Casey Flester, a scientist. Bio: "Intro to the #trolleyproblem cars and #thegoodplace #ethics #ai #leernoniktol".
- kadrikuhuspottery** (Following): Profile of Kadri Korus, a pottery maker. Bio: "Sold my soul to pottery. Day is my religion. (I) (B) my goddess. Follow, engage and if you like something, DM, we might agree on a price".
- Piret Rospu** (Add friend): Profile of a nurse. Bio: "nurse".

Kolm peamist strateegiat

Enesebrändingu võtete rakendamine:

Iseenda rõhutamine ja keskmesse asetamine

Regulaarne postitamine ja sisuloome, erinevatel platvormidel

Emotsioonipõhine ja kergemas toonis, lihtsa ligipääsetavusega sisu

Visuaalide olulisus!

...

Optimeerimine:

Algoritmide tööpõhimõtete rakendamine oma sisu levitamiseks

Planeeritud sisu levitamine, kavandatud ja ajaplaaniga

Trendidega kursis olemine

...

“Autentne” mina sotsiaalmeediaplattformidel:

Siiras ja avatud

Kalibreeritud amatörisim

Dialoogilisus

...

Kohtunikud on erilised 😊

Inimene, institutsioon või suisa riik?

Tasakaalu otsimine: oma sõnavabadus/huumor/emotsioonid vs eetiline kohustus jääda erapooletuks, sõltumatuks ning säilitada kohtu väärikus (Awan, 2026; Foster, 2017; UNODC, 2020).

Pooleli olevate kohtuasjade kommenteerimise keeld?

Keda võtta „sõbraks“?

Kohtuväline suhtlus rikub ausa kohtupidamise reegleid?

Kuna sotsiaalmeedia postitused on kergesti salvestatavad, peavad kohtunikud eeldama, et kogu nende veebitegevus on avalik ja uurimise all.

Aga some on ju ainult läbu ja jobud!!!

Jah, mõnikord (sageli!) tundub tõesti nii.

Meenutuseks veebruarikuust:

Neegrid v
Mis ma tahan v
Sind sul suured rissid 😂
Tissid

Kao minema

Mine otsi neegri munn ja löö pea ära lohh

Koos muudame maailma paremaks
28 m · 🌐

Palun hoia me kommentaarid lugupidavad ja viisakad!
Aitäh

Like Comment Share

27

Most relevant

Jüri Kossinski
Mine vittu
3 m Like Reply

Lea Ahli
Mõttetu eit!!!...kakajunni näoga
👍

hyppa putsi
3:11 PM · Mar 2, 2023 · 416 Views

Ainar Vagul
👉 Kus see Löbumaja avatakse...
3m Like Reply

Grant Miller
Jubedad nuustikud.
46m Like Reply 2 🗨️

Rein U. Wadder 🏆 Top contributor
Grant Miller kõõma paradisi ehk vigased pruudid beeta meestele
16m Like Reply

Raul Laasi
Ära süstitud!
43m Like Reply

Velvo Kukk
Kimäärid
2m Like Reply

milline on üks õige suur ja jäme munn
Pauku saad nagu preemiat

Toomas
@Toomas1373471
Follow

Kuule jObikott, loe edasi! Ma vastasin selle eide postitusele sarkastiliselt! See eit väitis et naiste aju lakkab funktsioneerimast kui nad sattuvad juhtivale kohale tööle! Nii et käi putsi lohh

Translate post
21:23 · 12.08.2024 From Earth · 6 Views

Kalle Grünthal
3h · 🌐

NONII EESTIMAA PÄRDIKUD, PANGE OMA PERSE SÜSTIMISEKS VALMIS
PEPUD PUNNI SELTSIMEHED PÄRDIKUD!

wanna fuck? 😊
kesklinn
kohe
sul on kindlasti kena vitt
mul on munn kivikõva, kirjuta lihtsalt ok ja ma seletan kuidas kokku saame
Alustasin robustselt et su tähelepanu saada
Millised on S
minust

Andres Rannamäe
Seda Desireed tuleks keppida nagu rahwawainlast ehk põrutab aju paika. Olen Mees ja kepin kõiki piigasid vanuses 16-60 ja annan suhu ka kui piiga maiustada soovib ja mitte ükski naisterahvas ei tule mulle seda ette heitma, muidu saab ka mu riista tunda
9 m Like Reply 1 🗨️

Piret Ronimois
Ma olen nii endast väljas, et lähaksin esimesele ettejuhtuvale pedele kallale! Ja proovigu mind nüüd mõni blokkima või vangi panna! PEDED, HOIDKE MINUST EEMALE, VÕI MUIDU MA OMA TEGUDE EEST EI VASTUTA!

see pole enam normaalne
palun jäta mind rahule ma olen alles 13 ja sina 22
[redacted]
sina ei ütle midagi ma keppin su läbi kuradi libu
ma tean küll kus sa elad tra

gustav
@gustavvalmet
Käi vittu libu
6:07 PM · Oct 15, 2014 from Tallinn, Estonia

lits oled
shaveiksin su pea täiesti ära
nii hot oleks siis
kui sa disgusting välja näed
😏
päris tõsiselt rääkides mul fetish koledate naiste suhtes
rn imo sa liiga hea valimusega
ja ma paneks vaglad su pussy sisse et see madanema laheks:))
+ sunniks sind elusaid vaglasid sööma, see oleks nii hott
motlen seda koike tosiselt
<https://thisvid.com/videos/maggots-inside-wet-pussy/>
ma usun sa void koike seda naljana v hujjamisena votta, esp kuna kirjutan nii hilla aga ei, need on mu fetishid ja
vaine ka nende vastu huvi

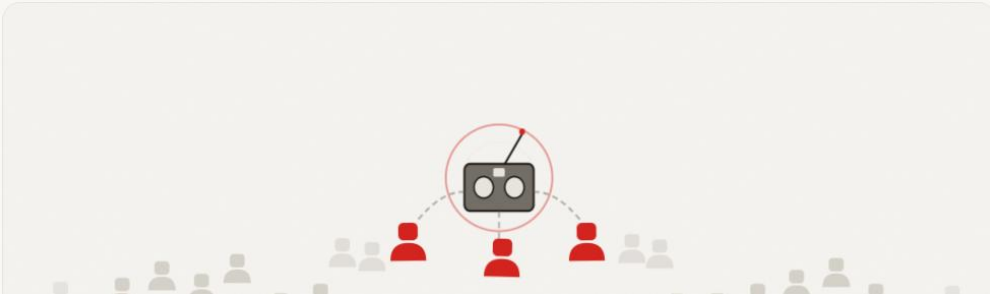
Piret Ronimois
Ma olen nii endast väljas, et lähaksin esimesele ettejuhtuvale pedele kallale! Ja proovigu mind nüüd mõni blokkima või vangi panna! PEDED, HOIDKE MINUST EEMALE, VÕI MUIDU MA OMA TEGUDE EEST EI VASTUTA!

<https://thenoisyroom.com/>

The Bar

Here is the simplest version of the problem. Imagine walking into a bar with a hundred people inside.

Three of them are shouting — about politics, about each other, about whatever gets a reaction. The other ninety-seven are talking at a normal volume. But there's a bouncer at the door, and he gets paid by the minute you spend staring. So he's wired the three loudest people into the sound system and turned it all the way up.

The Majority Goes Silent

When the majority of people looks at the feed and assumes they're outnumbered, people will often self-censor.³ The dynamic replicates on social media¹⁷ — fear of social isolation suppresses opinion expression on platforms where it's perceived to be unwelcome. They go quiet, or they leave a platform entirely. They cede the space to users with more extreme politics.

The Loud Minority Thinks It's the Majority

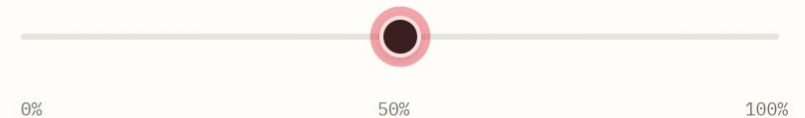
The minority who aggressively post end up with their own distortion — believing they are part of the majority.⁵

A study of 17 extremist forums found the same pattern: the more someone posted, the more they believed the public agreed with them. More engaged participation bred false consensus.

Everyone Gets Each Other Wrong

Both sides develop wildly inaccurate beliefs about who the other side actually is.⁶ See how some of your own beliefs line up:

What percentage of **Democratic supporters** do you think are LGBTQ?

Lock in my guess

Modereerida!

Selged reeglid välja kirjutatud ja aeg-ajalt meelde tuletatud

Rünnakute puhul – mida seadused võimaldavad? Mis puudu on?

Sõbrad appi – nii planeerimisfaasis kui „põllul“.

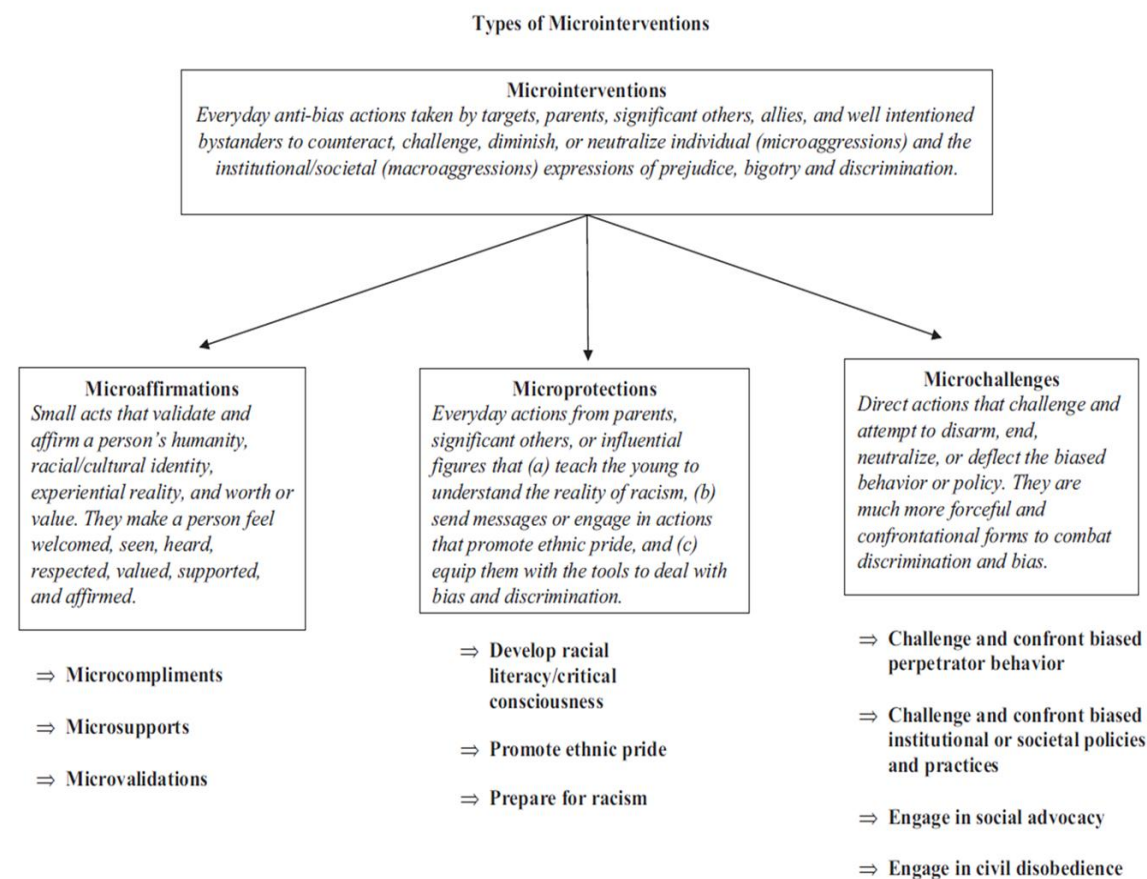
Fortunately, there's some good evidence showing how it can be fixed. Multiple studies show that when misperceptions are corrected in a public way, hostility drops. Mernyk et al. found that a single correction reduced partisan hostility for a full month.⁷ Lee et al. found that correcting overestimates of toxic users improved how people felt about their country and each other.¹

Mikrosekkumised (Klaassen et al, 2024; Sue et al, 2020)

Mikrokinnitused: mikrokomplimentid, mikrotoetused ja mikrovalidatsioonid

Mikrokaitsete: kahjulike skriptide ülekirjutamine, teadlikkuse tõstmine, “koleda maailma” tõsiasiadega harjutamine

Mikrovaidlustamised: kahjulikke ja kallutatud arvamus/praktikaid levitavate inimeste/institutsioonide tegevuse vaidlustamine ja vastustamine.

Väiksed teod, seljad kokku!

